

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΑΠΟΦΑΣΗ

297/2014

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ.(δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 24^η Σεπτεμβρίου του έτους δύο χιλιάδες δεκατέσσερα (2014) ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:00 και επί της οδού Λ. Κηφισίας 7 στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Αναπληρωτής Πρόεδρος:** Δετσαρίδης Χρήστος
- 2. Αντιπρόεδρος:** Μπουσουλέγκα Χριστίνα
- 3. Μέλη:** Καραμανλής Ευάγγελος
Κουλούρη Ιωάννα
Λουρίκας Δημήτριος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Σταθακόπουλος Δημήτριος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Γραμματέας: Στυλιανή Τσιάβου

Εισηγητές: Αριστοτέλης Ζαχαρόπουλος, Πολιτικός Μηχανικός, Αικατερίνη Θεοδωροπούλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά την διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν οι εισηγητές Αριστοτέλης Ζαχαρόπουλος, Πολιτικός Μηχανικός και Αικατερίνη Θεοδωροπούλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων κ. Καξιρή, οι οποίοι αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη του Συμβουλίου της Αρχής.

ΘΕΜΑ: Αίτημα της Διεύθυνσης Τεχνικών Μελετών και Κατασκευών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 του π.δ. 60/2007, για την ανάθεση 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης Εργασιών (Σ.Σ.Ε.), προϋπολογιζόμενης δαπάνης 2.276.422,77€ (χωρίς Φ.Π.Α. 23%) σε εκτελούμενο έργο με τίτλο «Φράγμα Πλακιώτισσας Μεσσαράς Ηρακλείου Κρήτης».

1. Με το με αρ. πρωτ. 2760/96366/20β2/740/25-07-2014 αίτημα της Διεύθυνσης Τεχνικών Μελετών και Κατασκευών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (εφεξής ΥΠ.Α.Α.Τ.) προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή) και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα, το οποίο παρελήφθη στις 25-07-2014 (αρ.πρωτ.εισερχ.

3152), όπως συμπληρώθηκε -κατόπιν του με αρ πρωτ. 3152/07-08-2014 αιτήματος της Αρχής- με το με αρ. πρωτ. 2957/101833/20β2/740/10-09-2014 έγγραφο της αιτούσας (αρ.πρωτ.εισερχ. 3702/10-09-2014), το ΥΠ.Α.Α.Τ. αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 4 περ. α του π.δ. 60/2007, με αντικείμενο την ανάθεση της 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης Εργασιών (εφεξής Σ.Σ.Ε.), προϋπολογιζόμενης δαπάνης 2.276.422,77€ (χωρίς Φ.Π.Α. 23%) σε εκτελούμενο έργο με τίτλο «Φράγμα Πλακιώτισσας Μεσσαράς Ηρακλείου Κρήτης».

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

2. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

2.α. Με την με αριθμό πρωτ. 138715/23-9-1987 Απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας εγκρίθηκε η οριστική μελέτη του έργου του θέματος, η οποία επικαιροποιήθηκε το έτος 2006.

2.β Με την με αριθμό πρωτ. 123239/16-2-2004 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εγκρίθηκαν οι Περιβαλλοντικοί Όροι του έργου του θέματος.

2.γ Με την με αριθμό πρωτ. 11844/19-07-2006 Απόφαση Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εγκρίθηκε η Διάθεση Πίστωσης για την κατασκευή του έργου του θέματος.

2.δ Με την με αριθμό πρωτ. οικ.2098/4-8-2006 Απόφαση της Περιφέρειας Κρήτης, Δ/νση Δημοσίων Έργων εγκρίθηκε η επικαιροποίηση της οριστικής μελέτης, η οποία επικαιροποίηση έγινε από τον Οργανισμό Ανάπτυξης Δυτικής Κρήτης (ΟΑΔΥΚ) κατόπιν της από 15-03-2006 προγραμματικής σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας Κρήτης και του ΟΑΔΥΚ.

2.ε Με την με αριθμό πρωτ. 2627/22-3-2007 Απόφαση το έργο εντάχθηκε στο Ε.Π. «Α.Α.-Α.Υ. 2000-2006», στο μέτρο 6.2, στα πλαίσια του ΙΙΙ Κ.Π.Σ. , με κωδικό Ο.Π.Σ. 117352, και αυτή τροποποιήθηκε με την 10642/8-12-2009 Απόφαση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του «Π.Α.Α. 2007-2013», με την οποία εντάχθηκε η ανωτέρω πράξη στο Μέτρο 1.2.5Α.1 του προαναφερόμενου προγράμματος.

2.στ Με την με αριθμό πρωτ.13835/20β2/740/18-7-2007 Απόφαση Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εγκρίθηκε η Γενική – Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Γ.Ε.Σ.Υ.) του έργου «Φράγμα Πλακιώτισσας Μεσσαράς Κρήτης», όπως συντάχθηκε από το 2^ο Τμήμα Κατασκευών Εγγειοβελτιωτικών Έργων, εν όψει της δημοπράτησης του εν λόγω έργου.

2.ζ Με την με αριθμό πρωτ. 7366/24-8-2007 Απόφαση της Υπηρεσίας Διαχείρισης του Ε.Π. “Α.Α. – Α.Υ. 2000 – 2006” του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εγκρίθηκε η διαδικασία υλοποίησης του ανωτέρου υποέργου & συγκεκριμένα η δημοπράτηση αυτού.

2.η Με την με αριθμό πρωτ. 14915/20β2/740/7-9-2007 Απόφαση Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εγκρίθηκε η από 3-9-2007 Διακήρυξη Δημοπρασίας του έργου «Φράγμα Πλακιώτισσας Μεσσαράς Ηρακλείου Κρήτης» προϋπολογισμού δημοπράτησης 20.168.067,23€ (χωρίς ΦΠΑ 19%), όπως συντάχθηκε και θεωρήθηκε από το 2^ο Τμήμα Κατασκευών Εγγ/κων Έργων της Διεύθυνσης Τεχνικών Μελετών και Κατασκευών. Η υπόψη διακήρυξη απεστάλη για δημοσίευση στην Ε.Ε.Ε.Κ. στις 06-09-2007 και δημοσιεύτηκε στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (ΦΕΚ 476/14-09-2007) καθώς και στον Ελληνικό Τύπο.

Το έργο αφορά την κατασκευή αρδευτικού φράγματος μέγιστης χωρητικότητας $18,6 \times 10^6 \text{ m}^3$ με λεκάνη κατάκλισης έκτασης 2200 στρ. περίπου και λεκάνη απορροής $78,5 \text{ χλμ}^2$ Το χωμάτινο ανάχωμα του φράγματος είναι πλάτους στέψης 8,0μ, μήκους στέψης 300 μ, ύψους 53μ και όγκου αναχώματος περίπου $1.000.000 \text{ m}^3$. Το φράγμα προβλέφθηκε να κατασκευαστεί με κεντρικό αργιλικό πυρήνα, σώματα στήριξης

από τυχαία υλικά εκσκαφής και αμμοχάλικα, με φίλτρα και στραγγιστήρια και λιθορριπές ανάντη και κατάντη.

2.θ Με την με αριθμό πρωτ. 17598/20β2/740/20-12-2007 Απόφαση Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εγκρίθηκε το αποτέλεσμα του διεθνούς ανοιχτού διαγωνισμού που διεξήχθη στις 30-11-2007, με σύστημα προσφοράς αυτό της υποβολής επιμέρους ποσοστών έκπτωσης κατά ομάδες εργασιών και κριτήριο ανάθεσης την χαμηλότερη τιμή και ανατέθηκε η κατασκευή του έργου του θέματος στην Εταιρεία «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Τ.Ε.» με μέση έκπτωση προσφοράς 45,762% και συμβατική δαπάνη 10.938.818,67€ (χωρίς Φ.Π.Α.) και συμβατικό χρόνο περαίωσης της εργολαβίας την 16η -5-2011.

2.η Στις 16-05-2008 υπεγράφη το με αρ. πρωτ. 11489/20β2/740 Ιδιωτικό Συμφωνητικό εκτέλεσης των εργασιών του έργου με ποσό 13.017.194,22€, (συμπεριλαμβανομένων των κονδυλίων των Γ.Ε. και Ο.Ε., των Απροβλέπτων, της Αναθεώρησης και του Φ.Π.Α.), ύστερα και από την με αρ. 106/2008 Πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Ε΄ Κλιμάκιο) σύμφωνα με την οποία έκρινε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης του εν θέματι έργου.

2.θ Στο ΦΕΚ Τ.Α.Απ. & Π.Θ. αριθμός φύλλου 233/16-6-2010 δημοσιεύτηκε η ανακοίνωση παρακατάθεσης αποζημίωσης για απαλλοτρίωση στο έργο «Φράγμα Πλακιώτισσας Μεσσαράς Ηρακλείου Κρήτης». Το γεγονός αυτό συνιστά τη συντέλεση της εν λόγω απαλλοτρίωσης.

2.ι Με το με αρ. πρωτ. 5885/13-7-2010 έγγραφο της, η Διευθύνουσα Υπηρεσία κάλεσε την Ανάδοχο εταιρεία «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Τ.Ε.», όπως προχωρήσει στην έναρξη των εργασιών μετά την συντέλεση της απαλλοτρίωσης αφού παραδόθηκαν ελεύθερα τα γήπεδα, και συμβατικό χρόνο περαίωσης της εργολαβίας την 16η-5-2011.

2.ια Με τις με αρ. πρωτ. 7766/20β2/740/25-05-2011 και 3337/101914/740/21-08-2013 Αποφάσεις Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εγκρίθηκε αντίστοιχα η παράταση προθεσμίας περαίωσης των εργασιών του έργου του θέματος μέχρι 16-7-2013 και 16-07-2014. Στη συνέχεια με την με αρ. πρωτ. 2639/92420/20β2/740/16-07-2014 Απόφαση Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εγκρίθηκε η παράταση προθεσμίας περαίωσης των εργασιών του έργου του θέματος μέχρι 16-4-2015 με αναθεώρηση με επίκληση την καθυστέρηση στην έγκριση του 2^{ου} Α.Π.Ε. και της 1^{ης} Συμπληρωματικής Σύμβασης Εργασιών.

2.ιβ Με την με αριθμό πρωτ. 1462/44419/20β2/740/10-4-2012 Απόφαση Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εγκρίθηκαν, η ανάγκη συμπλήρωσης – τροποποίησης της μελέτης για την κατασκευή του υπόψη έργου, ο 1^{ος} Α.Π.Ε. συνολικού ποσού 14.300.000,00 ευρώ (με Φ.Π.Α. και αναθεώρηση) και το 1^ο Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών όπως συντάχθηκε, ελέγχθηκε και θεωρήθηκε αρμοδίως, το οποίο περιλαμβάνει είκοσι ένα (21) άρθρα με συνολική δαπάνη 561.484,81 ευρώ (με Γ.Ε. και Ο.Ε., χωρίς Φ.Π.Α.). Εν συνεχεία με την με αριθμ. 60586/24.05.2012 Απόφαση του Ειδικού Γραμματέα ΥΠΑΑΤ εγκρίθηκε η νέα εδαφοστατική μελέτη, που αποτελεί τροποποίηση της μελέτης δημοπράτησης και προσαρμογή της κατασκευής του φράγματος στα δεδομένα *“ποιότητας και ποσότητας υλικών που συναντώνται στην πράξη”*.

2.ιγ Με το με αρ. πρωτ. 122337/18-2-2014 (Αρ. Πρωτ. 620/24070/20-2-2014 ΥΠΑΑΤ) έγγραφο της, η Διευθύνουσα Υπηρεσία (Περιφέρεια Κρήτης, Γενική Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιβάλλοντος και Υποδομών, Τμήμα Δομών Περιβάλλοντος) υπέβαλε στη Διεύθυνση Τεχνικών Μελετών και Κατασκευών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προς έγκριση τον 2^ο Α.Π.Ε. της Αρχικής Σύμβασης, και το 2ο Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε. με συνολικό προϋπολογισμό 14.300.000,00€ συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για Αναθεώρηση και Φ.Π.Α. και την 1η Συμπληρωματική Σύμβαση Εργασιών συνολικής δαπάνης 2.800.000,00 € (2.276.422,77€ χωρίς ΦΠΑ).

2.ιδ Με την με αρ. πρωτ. 5932/7-4 -2014 Απόφαση της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής του Π.Α.Α. προεγκρίθηκε ο 2ος ΑΠΕ και το 2ο ΠΚΤΜΝΕ του υποέργου «Κατασκευή φράγματος Πλακιώτισσας Μεσσαράς Κρήτης» από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της

Ελλάδας 2007-2013» του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συνολικού ποσού 14.300.000,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.

2.ιε Το θέμα της έγκρισης του 2ου ΑΠΕ ,εξετάστηκε μετά την από 7/4/2014 εισήγηση της Προϊσταμένης Αρχής στο Κ.Γ.Σ.Ε.Ε. την 26/5/2014 το οποίο σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 5/26-05-2014 απόσπασμά του, δέχτηκε κατά πλειοψηφία (4:2) και γνωμοδότησε υπέρ: α) της έγκρισης της δυνατότητας χρήσης των επί ελασσον δαπανών, σύμφωνα με την παρ.4 του άρθρου 57 του Ν. 3669/2008, για την κατασκευή άλλων εργασιών του έργου «Φράγμα Πλακιώτισσας Μεσσαράς Ν. Ηρακλείου», εργολαβίας της αναδόχου εταιρείας «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Τ.Ε.», με συνολικό προϋπολογισμό 14.300.000,00€, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για Απρόβλεπτα, Αναθεώρηση και Φ.Π.Α.23% , όπως εμφανίζονται στον 2° Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Εργασιών (2^ο Α.Π.Ε.) της Αρχικής Σύμβασης. Ο εν λόγω προϋπολογισμός είναι σε ισοζύγιο με τον αρχικό προϋπολογισμό της Αρχικής Σύμβασης, ενώ παρουσιάζει αύξηση της δαπάνης της αναθεώρησης και του Φ.Π.Α. κατά 1.452.805,78€ (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.).

β) της διαπίστωσης ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παρ.1 του άρθρου 57 του Ν. 3669/2008, και ότι λόγω απροβλέπτων καταστάσεων κατέστησαν αναγκαίες οι εργασίες που περιλαμβάνονται στην 1^η Συμπληρωματική Σύμβαση Εργασιών του έργου, συνολικού ποσού 2.800.000,00 € (με Φ.Π.Α.).

3. Με το παρόν αίτημά του, το ΥΠ.Α.Α.Τ αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την υπογραφή της 1ης Σ.Σ.Ε., δαπάνης 2.276.422,77€ (χωρίς Φ.Π.Α. 23%), στο εν θέματι εκτελούμενο έργο. Συγκεκριμένα, η αναθέτουσα αρχή στο με αρ. πρωτ. 2760/96366 /20β2/740/25-07-2014 αίτημά της επικαλείται ότι *“Οι εργασίες της 1ης ΣΣΕ είναι προαπαιτούμενες ή εκτελούνται παράλληλα με τις εργασίες της κύριας σύμβασης και επομένως, η υλοποίηση του έργου σήμερα δεν μπορεί να συνεχιστεί απρόσκοπτα ούτε ως προς την κύρια σύμβαση. Η μη συνέχιση και ολοκλήρωση του έργου στα πλαίσια της εγκατεστημένης εργολαβίας έχει ουσιαστικά ως αποτέλεσμα την οριστική απαξίωσή του και την απώλεια των ήδη καταβληθέντων κονδυλίων, αφού το μέχρι σήμερα κατασκευασμένο τμήμα του καθώς και τα προσκομισθέντα υλικά κατασκευής του αναχώματος του φράγματος υφίστανται μεγάλες φθορές.*

Εξάλλου, επειδή η δημοπράτηση του υπολειπομένου φυσικού αντικείμενου (που περιλαμβάνει όχι μόνο τις εργασίες της συμπληρωματικής σύμβασης αλλά και όλες τις υπολειπόμενες εργασίες της αρχικής σύμβασης, οι οποίες δεν είναι δυνατόν να διαχωριστούν από τεχνικής απόψεως) θα απαιτήσει χρόνο τουλάχιστον δύο ή τριών ετών (εκπόνηση νέων μελετών, διενέργεια διαγωνισμού, στάδιο προσφυγών διαγωνιζομένων, έλεγχος από Ε.Σ.), είναι βέβαιο ότι οι φθορές αυτές στο κατασκευασθέν έργο, δηλ. στο τμήμα αυτού, που αφορά το πρόφραγμα και τον πυρήνα, θα επεκταθούν σε τέτοιο βαθμό ώστε να απαιτηθεί αποξήλωση και αντίστοιχη επανακατασκευή του διαβρωθέντος και καταστραφέντος τμήματος του έργου. Τονίζουμε και πάλι ότι είναι τέτοια η φύση των υλικών κατασκευής του αναχώματος, τα οποία μέχρι σήμερα έχουν συλλεγεί και βρίσκονται στο χώρο του εργοταξίου, ώστε να υφίστανται σοβαρές ζημιές όσο δεν ενσωματώνονται στο έργο.

Ενόψει αυτών, καθίσταται προφανές ότι η μη έγκριση της προκείμενης συμπληρωματικής σύμβασης θα έχει ως συνέπεια την διακοπή της κατασκευής ενός έργου ζωτικής σημασίας για το υδατικό δυναμικό της περιοχής. Κατά το χρονικό διάστημα διακοπής εργασιών το υφιστάμενο κατασκευασμένο τμήμα του αναχώματος θα παραμένει εκτεθειμένο στις καιρικές συνθήκες και θα υποστεί φθορές με οικονομικές συνέπειες. Για την εκ νέου δημοπράτηση του έργου, απαιτείται η εξεύρεση των κονδυλίων από εθνικούς πόρους, δυνατότητα ιδιαίτερα περιορισμένη στις παρούσες οικονομικές συνθήκες της χώρας. Ακόμη και σε περίπτωση που τα απαιτούμενα κονδύλια βρεθούν από εθνικούς πόρους και γίνει επαναδημοπράτηση, εκτιμάται ότι η δαπάνη για την ολοκλήρωση της κατασκευής του έργου με νέα εργολαβία, θα υπερβαίνει σημαντικά το ποσό που απαιτείται με την παρούσα εργολαβία συμπεριλαμβανομένου του ποσού της προς έγκριση 1ης ΣΣΕ.

Στην περίπτωση που δεν εγκριθεί η 1η ΣΣΕ και δεν καταστεί δυνατόν να βρεθούν κονδύλια για την επαναδημοπράτηση του έργου, θα χαθούν τα χρήματα που έχουν δαπανηθεί έως σήμερα για την κατασκευή του και ανέρχονται σε 8.527.757,40€, καθώς και τα χρήματα που έχουν διατεθεί για απαλλοτριώσεις και ανέρχονται σε 25.945.892,19€. Σε αυτή την περίπτωση η συνολική ζημιά για το

Δημόσιο Συμφέρον ανέρχεται σε 34.473.649,59€ και δημιουργείται φραγμός στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

Συνδρομή νομίμων προϋποθέσεων για τη σύναψη της 1^{ης} ΣΣΕ

[.....] Στην προκείμενη περίπτωση, η διαδικασία που ακολουθήθηκε, όσον αφορά στην εκπόνηση και έγκριση της μελέτης ακολούθησε επακριβώς τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία. Η Οριστική Μελέτη, που εκπονήθηκε από τα συμπράττοντα γραφεία μελετών Κωνσταντινίδη-Δοξιάδη, εγκρίθηκε με την με αριθμό πρωτ. 138715/23-9-1987 Απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας. Στα πλαίσια της μελέτης αυτής εκπονήθηκε γεωτεχνική έρευνα η οποία αξιολόγησε τα αποτελέσματα τόσο των ερευνητικών γεωτρήσεων όσο και των αντίστοιχων φρεατίων, που πραγματοποιήθηκαν σε όλο το εύρος κατάληψης των εργασιών σε αντιπροσωπευτικές θέσεις και στην προβλεπόμενη από την πρακτική σύνταξης των γεωτεχνικών μελετών πυκνότητα. Με βάση τα πορίσματα της γεωτεχνικής μελέτης έγινε ο σχεδιασμός του φράγματος. Επισημαίνεται ότι: Στο υπάρχον νομικό πλαίσιο για την εκπόνηση μελετών δεν προδιαγράφεται ο βαθμός πληρότητας των γεωτεχνικών μελετών, υποστηρικτικών οριστικών μελετών φραγμάτων. Ο βαθμός πληρότητας κρίνεται από την Επιβλέπουσα την εκπόνηση της μελέτης Υπηρεσία δια της έγκρισης του οικείου Προγράμματος Γεωτεχνικών Ερευνών. Με το εν λόγω πρόγραμμα καθορίζεται από την αρμόδια Υπηρεσία που επιβλέπει και εγκρίνει την μελέτη η αναγκαία γεωτεχνική έρευνα με βάση τη φύση του έργου λαμβάνοντας υπόψη όλα τα διαθέσιμα γεωλογικά-γεωτεχνικά στοιχεία της περιοχής του έργου.

Το ανωτέρω νομικό πλαίσιο είναι το Π.Δ. 696/74, Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ 6019/86 «Έγκριση Προδιαγραφών Γεωλογικών Εργασιών μέσα στα πλαίσια Μελετών Τεχνικών Έργων», Τεχνικές Προδιαγραφές Δειγματοληπτικών Γεωτρήσεων Ξηράς για γεωτεχνικές έρευνες (Ε101-83) ΦΕΚ 363/24-6-1983, Τεχνικές Προδιαγραφές επί τόπου Δοκιμών Βραχομηχανικής (Ε102-84) και Εργαστηριακές Δοκιμές Βραχομηχανικής (Ε103-84), ΦΕΚ 70/8-2-85, Προδιαγραφές Εργαστηριακών Δοκιμών Εδαφομηχανικής (Ε105-86) και επί τόπου Δοκιμών Εδαφομηχανικής (Ε106-86), ΦΕΚ 955Β/31-12-86. [.....]

Στην εγκεκριμένη Οριστική Μελέτη αναφέρεται ότι τα αμμοχάλικα που απαιτούνται για την κατασκευή του φράγματος θα προέλθουν από δανειοθάλαμο στην κατάντη περιοχή του φράγματος."

Όπως επικαλείται η αιτούσα κατά την εκτέλεση "Τα υλικά αποδείχθηκαν κατάλληλα για το φράγμα σε ποσοστό 50 – 60 % και για βάθος έως 4 μ. γιατί βαρύτερα (σχεδόν σε όλη την έκταση που ερευνήθηκε) εμφανίζεται αργιλοπηλτητικός ορίζοντας ερυθρού χρώματος, που αποτελεί και τη βάση των αποθέσεων του χειμάρρου."

Περαιτέρω, αναφέρει ότι "Οι ιδιαιτερότητες της κατασκευής ενός φράγματος επιβάλλουν την αντιμετώπιση όλων των διαφοροποιήσεων των εδαφικών δεδομένων, ο δε πλήρης εντοπισμός των διαφοροποιήσεων αυτών είναι δυνατός μόνο μετά το πέρας των εκσκαφών και την αποκάλυψη ολόκληρης της επιφάνειας έδρασης. Για το λόγο αυτό συνάπτεται σύμβαση παροχής υπηρεσιών Τεχνικού Συμβούλου προκειμένου να γίνεται συνεχής αξιολόγηση των εμφανιζόμενων εδαφικών δεδομένων και να δίνονται επί τόπου και άμεσα οι κατάλληλες τεχνικές λύσεις. Μάλιστα, μετά την ολοκληρωτική αποκάλυψη της επιφάνειας έδρασης αντικείμενο του Τεχνικού Συμβούλου είναι η τελική γεωλογική χαρτογράφηση της περιοχής, η οποία δεν είναι δυνατόν να γίνει προγενέστερα. Η βασική ιδιαιτερότητα των μεγάλων χωματοεργικών έργων, όπως στην προκείμενη περίπτωση ενός χωμάτινου φράγματος, σε σχέση με άλλα έργα από βιομηχανοποιημένα προϊόντα (π.χ. σκυρόδεμα ή χάλυβα) είναι η πιθανή διαφοροποίηση των προς χρησιμοποίηση υλικών σε ό,τι αφορά στην ποιότητα αλλά και στην κατ' έκταση ή βάθος εμφάνισή τους (δηλαδή στην ποσοτική και ποιοτική τους επάρκεια). Για να είναι δυνατόν οι πιθανότητες διαφοροποίησης να περιοριστούν στο επίπεδο βιομηχανοποιημένων υλικών, τότε το πλήθος, είδος, έκταση και ποιότητα των γεωτεχνικών ερευνών υπαιθρου και εργαστηρίου, πριν από την έναρξη κατασκευής του κυρίως έργου, θα πρέπει να έχουν τέτοια πυκνότητα, άρα και κόστος, πρακτικά συγκρίσιμο με αυτό της κατασκευής του ίδιου του έργου. Η διενέργεια τέτοιων ελέγχων, όμως, όχι μόνο ήταν αδύνατη αλλά και τεχνικοοικονομικά ανεπίτρεπτη. Για το λόγο αυτό, και επειδή, ήταν απολύτως βέβαιο ότι οσοδήποτε δειγματοληπτικές γεωτρήσεις, δεν θα επαρκούσαν για την ακριβή απεικόνιση του υπεδάφους, η Υπηρεσία αρκέστηκε στην πραγματοποίηση των κατά τους κανόνες της επιστήμης και

τέχνης ικανών, ώστε αφενός μεν να ληφθεί μια ικανοποιητική εικόνα του υπεδάφους ώστε να καταστεί δυνατόν να συνταχθούν τα τεύχη δημοπράτησης και αφετέρου να μην εκτοξευθεί σε μη ανεκτά επίπεδα το κόστος των μελετών. Πρέπει να επισημανθεί ότι οι περιλαμβανόμενες στην 1η Σ.Σ.Ε. εργασίες δεν μπορούν να διαχωριστούν από τεχνικής απόψεως από τις συμβατικές, καθόσον, όπως προαναφέρθηκε, είναι είτε τεχνικά προαπαιτούμενες για την εκτέλεση των συμβατικών, είτε εκτελούνται παράλληλα με τις συμβατικές. Για το λόγο αυτό η 1^η Σ.Σ.Ε. θα πρέπει να εξετάζεται παράλληλα και ως αναπόσπαστο κομμάτι του 2^{ου} Α.Π.Ε. και του 2^{ου} Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε. η έγκριση των οποίων είναι προαπαιτούμενη για τη συνέχιση και ολοκλήρωση του έργου.”

Εργασίες κατασκευής αναχώματος στην 1η Σ.Σ.Ε.

[...]

“Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ορθά η μελέτη προέκρινε τη χρήση υλικών αμμοχάλικου με μικρό ποσοστό λεπτόκοκκου, που σύμφωνα με τα αποτελέσματα των ερευνών που είχαν πραγματοποιηθεί βρίσκονταν σε επάρκεια στους διαθέσιμους δανειοθαλάμους.

Κατά τη διάρκεια όμως των εργασιών απόληψης των υλικών για την κατασκευή του φράγματος αποκαλύφθηκε απόκλιση στον όγκο των προδιαγεγραμμένων από τη μελέτη υλικών, και μη εκτιμηθείσα γεωλογική ανομοιομορφία. Δεν είναι βέβαια ασύνηθες σε έργα αυτού του είδους και του μεγέθους η γεωλογική τομή του εδάφους να μας εκπλήσσει συχνά με την πολυπλοκότητα και την ανομοιομορφία της.

Λόγω του ότι ο όγκος των αμμοχάλικων με χαμηλή περιεκτικότητα σε λεπτόκοκκα δεν επαρκούσε για την κατασκευή των σωμάτων στήριξης σύμφωνα με τη μελέτη του αναχώματος, εξετάστηκε η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν και άλλα υλικά από την περιοχή του έργου. Ελέγχθηκε εκ νέου η επάρκεια της διατομής με τα νέα χαρακτηριστικά των διαθέσιμων υλικών και συντάχθηκε νέα εδαφοστατική μελέτη του φράγματος. Από τη νέα μελέτη, άλλαξε η διαζώνηση του φράγματος και διαφοροποιήθηκε η θέση και η έκταση των δανειοθαλάμων – στα πλαίσια πάντα της συντελεσμένης απαλλοτρίωσης.

Χωματοουργικές εργασίες (εκσκαφές) στην 1η Σ.Σ.Ε.

Από τη μελέτη είχε προβλεφθεί συγκεκριμένο σχέδιο εκσκαφών για την έδραση του αναχώματος, στο οποίο προβλέπονταν να έχει αποκαλυφθεί κατάλληλο στεγανό και σταθερό υπόβαθρο (μάργα). Κατά την κατασκευή του έργου δεν επαληθεύτηκαν πλήρως τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά εδάφους για την έδραση του φράγματος και ειδικότερα στην περιοχή του αριστερού αντερείσματος. Για τον λόγο αυτό η θεμελίωση του αναχώματος έπρεπε να γίνει βαθύτερα της προβλεπόμενης. Σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τεχνικής, η οριστική επιφάνεια θεμελίωσης ενός φράγματος ορίζεται επί τόπου κατά την διάρκεια των εκσκαφών, αφού προηγηθεί έλεγχος της καταλληλότητας από τον Τεχνικό Σύμβουλο του έργου και το λοιπό επιστημονικό προσωπικό και δοθεί σχετική εντολή από την Διευθύνουσα Υπηρεσία. Για το λόγο αυτό συνάπτεται σύμβαση παροχής υπηρεσιών Τεχνικού Συμβούλου προκειμένου να γίνεται συνεχής αξιολόγηση των εμφανιζομένων εδαφικών δεδομένων και να δίνονται επί τόπου και άμεσα οι κατάλληλες τεχνικές λύσεις. Μάλιστα, μετά την ολοκλήρωση των εκσκαφών, αντικείμενο του Τεχνικού Συμβούλου είναι η γεωλογική χαρτογράφηση της επιφάνειας θεμελίωσης του αναχώματος, όπως ήδη προαναφέρθηκε. [.....]

Ομάδα 1.1: Χωματοουργικά – Αντιμετώπιση υδάτων: Η συνολική δαπάνη της ομάδας ανέρχεται στο ποσό των 1.142.827,35 € μετά την έκπτωση.

Ομάδα 1.4: Ανάχωμα Φράγματος – Συμπυκνωμένη επίχωση – Λιθορριπές: Η συνολική δαπάνη της ομάδας ανέρχεται στο ποσό των 451.907,50 € μετά την έκπτωση.

Η δαπάνη της 1ης ΣΣΕ χωρίς ΓΕ+ΕΟ, απρόβλεπτα, αναθεώρηση και ΦΠΑ ανέρχεται σε 1.594.734,85€. Η συνολική δαπάνη του 2ου ΑΠΕ ανέρχεται σε 14.300.000,00€ με ΦΠΑ η δε συνολική δαπάνη της 1ης ΣΣΕ ανέρχεται σε 2.276.422,77€ (χωρίς Φ.Π.Α. 23%)”.

4. Κατόπιν του με αρ.πρωτ. 3152/07-08-2014 εγγράφου διευκρίνησης ιστορικού και συμπλήρωσης φακέλου της Αρχής, το ΥΠΑΑΤ απέστειλε συμπληρωματικά -με το με αρ.πρωτ. με το με αρ. πρωτ. 2957/101833/20β2/740/10-09-2014 έγγραφο της (αρ.πρωτ.εισερχ. 3702/10-09-2014) όλα τα ζητηθέντα συμπληρωματικά στοιχεία.

II. Νομικό πλαίσιο

5. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 61 παρ. 1 του ν. 4146/2013 (ΦΕΚ Α' 90/18-04-2013) και το άρθρο 233 παρ. 5 περ. α του ν. 4281/2014 (ΦΕΚ Α' 160/08-08-2014), «δδ) Οι αποφάσεις των αναθέτουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής [...]».

6. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του π.δ. 60/2007 (ΦΕΚ Α' 64/16-03-2007) με τίτλο «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ "περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών", όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005», το εν λόγω π.δ. «εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια : [...] γ) 5.278.000 € για τις δημόσιες συμβάσεις έργων [...]».

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κανονισμού της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2013 με αρ. 1336/2013 (ΕΕ), για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε, με έναρξη ισχύος την 01η-01-2014, σε 5.186.000,00€.

7. Στην παρ. 1 του άρθρου 8 του π.δ. 60/2007 ορίζεται ότι: «Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός ΦΠΑ, όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαίρεσης όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης...» και στην παρ. 2 ότι: «Η αποτίμηση πρέπει να ισχύει κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, όπως προβλέπεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 ή, στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται μια τέτοια προκήρυξη, κατά το χρονικό σημείο έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης[...]».

8. Στο άρθρο 25 ομοίως του π.δ. 60/2007 ορίζεται ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις [...]

4. Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών: α) όταν αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή, εφόσον τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες είτε δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές είτε μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της. Το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης, ...».

9. Στο άρθρο 45 του ν. 3669/08 (ΦΕΚ Α' 116/18-06-2008) με τίτλο «Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων» ορίζεται ότι: "... 2. Επιτρέπεται η τροποποίηση της εγκεκριμένης μελέτης, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, για τη διόρθωση σφαλμάτων της ή τη συμπλήρωση ελλείψεων της ή για λόγους που υπαγορεύονται από απρόβλεπτες περιστάσεις. Προς τούτο υποβάλλεται πρόταση της διευθύνουσας υπηρεσίας του έργου προς την προϊσταμένη αρχή, η οποία αποφασίζει ύστερα από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου κατασκευών. Αν η τροποποίηση αποδίδεται σε σφάλματα και ελλείψεις της μελέτης και ο μελετητής αποδέχεται την ευθύνη του, τροποποιεί τη μελέτη κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 31 του ν. 3316/2005, εφόσον δεν έχουν παραγραφεί οι αξιώσεις του εργοδότη. Σε κάθε άλλη περίπτωση την τροποποίηση αναλαμβάνει ο ανάδοχος του έργου σε συνεργασία με μελετητή που διαθέτει τα νόμιμα προσόντα. Για να εισαχθεί το θέμα στο Τεχνικό Συμβούλιο πρέπει η τροποποιητική μελέτη να είναι σε στάδιο αντίστοιχο με την προς τροποποίηση και να έχει τεθεί υπόψη του αρχικού μελετητή που διατυπώνει εγγράφως σε εύλογη προθεσμία τη γνώμη του.

Κατά τη συζήτηση στο συμβούλιο καλούνται προς ακρόαση ο αρχικός μελετητής, ο ανάδοχος του έργου ή εκπρόσωποί τους και εκπρόσωπος της υπηρεσίας που ενέκρινε την αρχική μελέτη, οι οποίοι υποβάλλουν γραπτό υπόμνημα. Η προϊσταμένη αρχή εκδίδει την απόφαση περί αποδοχής της πρότασης τροποποίησης της μελέτης, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την έκδοση της γνωμοδότησης του συμβουλίου και η κοινοποίηση της απόφασης στην υπηρεσία τήρησης των μητρώων, αποτελεί προϋπόθεση για την πληρωμή των εργασιών της τροποποιητικής μελέτης. Αν η ανάγκη τροποποίησης της μελέτης αποδίδεται σε σφάλματα ή ελλείψεις της και δεν έχουν παραγραφεί οι αξιώσεις του κυρίου του έργου κατά του μελετητή, εφαρμόζονται οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 31 του ν. 3316/2005. Ο μελετητής της αρχικής μελέτης μπορεί να ασκήσει αίτηση θεραπείας κατά της απόφασης περί τροποποίησης της μελέτης, αν αυτή αποδίδεται σε σφάλματα ή παραλείψεις της μελέτης. Η άσκηση αίτησης θεραπείας αναστέλλει τις εις βάρος του μελετητή οικονομικές συνέπειες και την έναρξη της πειθαρχικής διαδικασίας, όχι όμως την εφαρμογή της τροποποιημένης μελέτης.

Η απόφαση κοινοποιείται στα αρμόδια για την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας κατά του μελετητή και των υπαιτίων υπαλλήλων όργανα, αν η ανάγκη τροποποίησης οφείλεται σε λάθη ή παραλείψεις της μελέτης".

10. Στο άρθρο 57 του ν. 3669/08 (ΦΕΚ Α' 116/18-06-2008) με τίτλο «Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων» ορίζεται ότι: "... 1. Το έργο εκτελείται σύμφωνα με τη σύμβαση και τα τεύχη και σχέδια που τη συνοδεύουν. Ο φορέας κατασκευής του έργου έχει το δικαίωμα, αν προκύψει ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών, που δεν περιλαμβάνονται στο αρχικό ανατεθέν έργο ούτε στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση και οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων κατά την εκτέλεση του έργου, όπως αυτό περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, να συνάπτει σύμβαση με τον ανάδοχο του έργου, με την προϋπόθεση ότι οι συμπληρωματικές εργασίες δεν μπορούν τεχνικά ή οικονομικά να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση, χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές ή όταν αυτές οι εργασίες, μολονότι μπορούν να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση, είναι απόλυτα αναγκαίες για την τελειοποίησή της. Το συνολικό ποσό των συμβάσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό του πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αρχικής σύμβασης, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή για τη σύνταξη των τυχόν απαιτούμενων μελετών για τις συμπληρωματικές εργασίες. Η εκτέλεση των συμπληρωματικών εργασιών είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο του έργου και, προκειμένου να υπογραφεί η σύμβαση για την εκτέλεσή τους, απαιτείται γνώμη του οικείου τεχνικού συμβουλίου. Για τον καθορισμό τιμών μονάδας στις εργασίες της συμπληρωματικής σύμβασης λαμβάνονται οι τιμές της αρχικής σύμβασης και για τον κανονισμό τιμών μονάδας στις νέες εργασίες της συμπληρωματικής σύμβασης εφαρμόζονται οι παράγραφοι 5, 6 και 7 (...).

3. Με τα ποσά των απρόβλεπτων δαπανών (απρόβλεπτα) που περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση καλύπτονται ιδίως δαπάνες που προκύπτουν από εφαρμογή νέων κανονισμών ή κανόνων που καθιερώθηκαν ως υποχρεωτικοί μετά την ανάθεση του έργου, καθώς και από προφανείς παραλείψεις ή σφάλματα της προμέτρησης της μελέτης ή από απαιτήσεις της κατασκευής οι οποίες καθίστανται απαραίτητες για την αρτιότητα και λειτουργικότητα του έργου, παρά την πλήρη εφαρμογή των σχετικών προδιαγραφών κατά την κατάρτιση των μελετών του έργου και υπό την προϋπόθεση να μην τροποποιείται το «βασικό σχέδιο» του

έργου, δηλαδή ή όλη κατασκευή, καθώς και τα βασικά διακριτά στοιχεία της, όπως προβλέπονται από την αρχική σύμβαση [...]».

III. Νομική Εκτίμηση

11. Το υπό εξέταση αίτημα της ΔΑΣΜ αφορά στη σύναψη συμπληρωματικής «δημόσιας σύμβασης έργου» με την έννοια της περίπτωσης β της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του π.δ. 60/2007. Ο προϋπολογισμός δημοπράτησης του έργου, όπως αποτιμήθηκε κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού, ανέρχεται στο ποσό των 20.168.067,23€ (χωρίς ΦΠΑ 19%). Η δε δαπάνη της συμπληρωματικής σύμβασης, η οποία αποτελεί παρακολούθημα της αρχικής σύμβασης, ανέρχεται σε 2.276.422,77€ (χωρίς Φ.Π.Α. 23%). Η συνολική αθροιζόμενη αξία, βάσει του άρθρου 8 παρ. 1 του π.δ. 60/2007, του προϋπολογισμού δημοπράτησης του έργου και της δαπάνης της συμπληρωματικής σύμβασης εργασιών, ανέρχεται σε 22.444.490,00€ και, συνεπώς, υπερβαίνει το ποσό των κατώτατων ορίων δημοσίων συμβάσεων έργων που τίθενται με το άρθρο 6 του π.δ. 60/2007, όπως αυτά ισχύουν μετά τη δημοσίευση του Κανονισμού (ΕΕ) με αριθ. 1336/2013, ήτοι το ποσό των 5.186.000,00€ χωρίς Φ.Π.Α. Ως εκ τούτου, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για εξέταση του αιτήματος και παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει.

12. Σύμφωνα με πάγια νομολογία του ΔΕΕ, η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) περιπτώσεις (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας.

Συγκεκριμένα, προκειμένου η Οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις, με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48). Το δε βάρος απόδειξης της ύπαρξης εξαιρετικών περιστάσεων που δικαιολογούν την παρέκκλιση, φέρει εκείνος ο οποίος τις επικαλείται (βλ. ΔΕΚ απόφαση της 14.9.2004, Υπόθεση C-385/02, απόφαση της 18.5.1995, Υπόθεση C-57/94, απόφαση της 12.1.1994, Υπόθεση C-296/92, απόφαση της 17.11.1993, Υπόθεση C-71/02, απόφαση της 10.3.1987, Υπόθεση C-199/85, Υπόθεση C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας).

13. Ειδικότερα, η εφαρμογή του άρθρου 25 παρ. 4 περ. α του π.δ. 60/2007, στη βάση της οποίας παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, προϋποθέτει σωρευτικά τα κάτωθι:

- α)** να αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη, ούτε στην αρχική σύμβαση,
- β)** να κατέστησαν, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση,
- γ)** η ανάθεση να γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή,
- δ)** τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες να μην μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές, είτε να μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως να είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της και
- ε)** το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών να μην υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης.

14. Όπως παγίως έχει κριθεί, ως «απρόβλεπτες περιστάσεις» θεωρούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ανάγονται στο χρόνο κατάρτισης της αρχικής σύμβασης και, παρότι η μελέτη (οριστική ή προμελέτη), με βάση την οποία προσδιορίσθηκε το τεχνικό αντικείμενο του έργου, υπήρξε κατά το δυνατόν πλήρης και ακριβής, αντικειμενικά δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν, σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης εμπειρίας και λογικής και να ενταχθούν στο αρχικό έργο και τη συναφθείσα σύμβαση (βλ. ΕΣ Απόφ. VI Τμ. 27/2013, Απόφ. VII Τμ. 2/2012, Απόφ.Τμ.Μείζ.-7μελούς σύνθεσης 3205/2011, Αποφ. VI Τμ. 2726/2010, 2506/2009, 1780/2009, Πράξ. VI Τμ. 52/2007, 106/2003). Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση του απρόβλεπτου δεν πρέπει να απορρέουν από δική τους ευθύνη, το δε βάρος απόδειξης περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την προσφυγή στη διαδικασία αυτή το φέρει εκείνος ο οποίος τις επικαλείται (βλ. ενδεικτικά ΕΣ Πράξη Ε' Κλιμ. 610/2011 και Αποφ. VI Τμ. 705/2012, 2066/2010, 3359, 3357, 2502, 1780/2009). Περαιτέρω, δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να θεωρηθούν ως «συμπληρωματικές εργασίες» οφειλόμενες σε απρόβλεπτα γεγονότα εκείνες που αφορούν σε επέκταση του τεχνικού αντικειμένου του έργου ή στη βελτίωση της ποιότητάς του, διότι είναι ανεπίτρεπτη η εκ των υστέρων μεταβολή του αντικειμένου του έργου καθόσον δεν ήταν γνωστή στο σύνολο των διαγωνιζομένων κατά την υποβολή της προσφοράς τους και δεν αποτέλεσε τη βάση της διαδικασίας ανάδειξης αναδόχου (βλ. ΕΣ Απόφ. VI Τμ. 27/2013, Απόφ. VII Τμ. 2/2012, Αποφ.Τμ.Μείζονος-7μελούς σύνθεσης 3205/2011, 3053/2011, 3030/2011, Απόφ. VI Τμ. 2069/2010, 20/2008, Πράξ. VI Τμ. 108/2007, 232/2006, 216/2006, 198/2006, 192/2006, 98/2006) ή οφείλονται σε έλλειψη επιμέλειας της αναθέτουσας αρχής (βλ. ΕΣ Πράξ. Ε' Κλιμ. 228/2009, 355/2008, 259/2008).

15. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης αναφορικά με τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 25 παρ. 4 περ. α του π.δ. 60/2007, ως αναλύθηκαν στην παρ. 13 της παρούσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

Οι εργασίες που προτείνεται να συμπεριληφθούν στο υπό εξέταση αίτημα σύναψης της 1ης ΣΣΕ δεν τροποποιούν τα κύρια συνιστώσα στοιχεία του έργου (μήκος και ύψος φράγματος, στέψη, λεκάνη κατάκλισης και απορροής, αγωγός εκτροπής, υπερχειλιστής κ.α.) και αποτελούν κυρίως χωματουργικές εργασίες, εργασίες εκριζώσεων-κοπών δέντρων στις νέες θέσεις των δανειοθαλάμων, καθώς και μεταφορές και αποθέσεις των εκσκαφθέντων υλικών, οι οποίες προέκυψαν από τη διαφοροποίηση σε θέση και έκταση των χρησιμοποιούμενων δανειοθαλάμων, σε σχέση με τα προβλεπόμενα στα συμβατικά τεύχη. Οι εν θέματι εργασίες δεν περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση για την κατασκευή του αναχώματος όσον αφορά στην ποιότητα των υλικών, την κοκκομετρία τους, την μέθοδο παραγωγής τους και τον τρόπο διαστρωσής τους, αλλά προέκυψαν κατά την εκτέλεση του έργου, λόγω της διαφοροποίησης των γεωτεχνικών ιδιοτήτων των ανευρεθέντων υλικών.

Ως προς τη συνδρομή της υπ' αριθμ. (β) προϋπόθεσης της ανωτέρω παρ. 13, προέκυψε ότι, στα πλαίσια της εγκριθείσας (κατά το έτος 1987) αρχικής μελέτης και της κατά το έτος 2006 επικαιροποίησης αυτής εκπονήθηκε γεωτεχνική έρευνα η οποία αξιολόγησε τα αποτελέσματα τόσο των ερευνητικών γεωτρήσεων όσο και των αντίστοιχων φρεατίων, που πραγματοποιήθηκαν σε όλο το εύρος κατάληψης των εργασιών σε αντιπροσωπευτικές θέσεις και στην προβλεπόμενη από την πρακτική σύνταξης των γεωτεχνικών μελετών πυκνότητα. Με βάση τα πορίσματα της γεωτεχνικής μελέτης έγινε ο σχεδιασμός του φράγματος.

Όπως προκύπτει από το αίτημα της αναθέτουσας αρχής και τα στοιχεία του φακέλου, παρά το ότι έγιναν επαρκή δειγματοληπτικά φρέατα και γεωτρήσεις στη φάση της γεωτεχνικής έρευνας της μελέτης του έργου, σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης, και με τη συνδρομή και άλλων φορέων, ώστε να ληφθεί ικανοποιητική εικόνα του υπεδάφους χωρίς να καταστεί δυσανάλογα υψηλό το κόστος, εντούτοις κατά την εκτέλεση δεν επαληθεύτηκαν οι γεωτεχνικές ιδιότητες και η ποσότητα των υλικών για την κατασκευή του έργου, με συνέπεια να τεθεί η ανάγκη διερεύνησης των διαθέσιμων υλικών στο σύνολο της απαλλοτριωμένης έκτασης. Συγκεκριμένα, κατά την εκτέλεση του έργου και κατά την εκσκαφή των δανειοθαλάμων και απόληψη των υλικών για την κατασκευή του φράγματος αποκαλύφθηκε απόκλιση στον όγκο και την ποιότητα των προδιαγεγραμμένων από τη μελέτη υλικών, και μη εκτιμηθείσα γεωλογική ανομοιομορφία, βάσει δε των ευρεθέντων όγκων συντάχθηκε νέα

εδαφοστατική μελέτη (κατά το έτος 2012). Από τη μελέτη αυτή προέκυψε η εφαρμοζόμενη διαζώνηση του φράγματος η οποία διαφοροποιήθηκε σε σχέση με την αρχικά προβλεπόμενη. Η νέα διατομή του αναχώματος έχει ηπιότερες κλίσεις σε σχέση με την αρχικά προβλεπόμενη με συνέπεια την αύξηση του συνολικού όγκου των υλικών. Περαιτέρω, επειδή τα υλικά κατασκευής των σωμάτων στήριξης του φράγματος διαφοροποιήθηκαν, προκειμένου να γίνει χρήση των υλικών που πραγματικά είναι διαθέσιμα στην περιοχή του έργου, απαιτήθηκαν επιπρόσθετες εργασίες διάστρωσης και συμπύκνωσης σε σχέση με τις συμβατικά προβλεπόμενες. Τέλος, οι εργασίες εκσκαφής για την θεμελίωση του αναχώματος στο αριστερό αντέρεισμα αυξήθηκαν, διότι παρουσιάστηκε διαφοροποίηση της ακριβούς στάθμης και γεωμετρίας του σταθερού υποβάθρου. Η θεμελίωση σε σταθερό υπόβαθρο προκύπτει από την ανάγκη ασφαλούς έδρασης της αργίλου προστασίας του αριστερού αντερείσματος.

Επομένως, οι προς εξέταση συμπληρωματικές εργασίες που πρόκειται να αποτελέσουν το αντικείμενο της 1ης Σ.Σ.Ε., κατέστησαν αναγκαίες, κατόπιν της γενόμενης τροποποίησης της εδαφοστατικής μελέτης κατά την διάρκεια κατασκευής του έργου για λόγους που είναι ανεξάρτητοι της βούλησης της αναθέτουσας αρχής, και δεν μπορούσαν να προβλεφθούν σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης εμπειρίας και λογικής, ώστε να ενταχθούν στο αρχικό έργο και στην αρχική σύμβαση, παρά το ότι οι αρχικές μελέτες, με βάση τις οποίες προσδιορίστηκε το αρχικό τεχνικό αντικείμενο του έργου, όσο και η διακήρυξη δημοπράτησης, υπήρξαν κατά τον χρόνο σύνταξής τους πλήρεις και ακριβείς.

Περαιτέρω, ως προς τη συνδρομή της δ) προϋπόθεσης, από τα στοιχεία του φακέλου προέκυψε ότι οι συμπληρωματικές εργασίες, δεν μπορούν από τεχνική και οικονομική άποψη να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για την αναθέτουσα αρχή, καθώς είτε είναι τεχνικά προαπαιτούμενες για την εκτέλεση των συμβατικών εργασιών, είτε εκτελούνται παράλληλα με αυτές. Με άλλα λόγια, τυχόν διαχωρισμός των εργασιών της 1^{ης} Σ.Σ.Ε. θα δημιουργούσε μείζονα προβλήματα στην αναθέτουσα Αρχή, καθόσον δεν θα μπορούσαν να εκτελεστούν ούτε οι εργασίες της αρχικής Σύμβασης στο ως άνω αναφερόμενο φράγμα.

Τέλος, η ανάθεση διαπιστώνεται ότι θα γίνει στον αρχικό ανάδοχο και το ποσό της συμπληρωματικής σύμβασης της προς εξέταση 1ης ΣΣΕ ανέρχεται σε 2.051.147,96€ μη συμπεριλαμβανομένων των ποσών της αναθεώρησης και του αναλογούντος ΦΠΑ. Το υπόψη ποσό δεν υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης που ανέρχεται σε 5.346.279,67€ (ήτοι 10.692.559,34 *50%).

Εν όψει των ανωτέρω εκτεθέντων διαπιστώνεται ότι τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 25, παρ. 4, περ. α' του Π.Δ. 60/2007, καθώς προκύπτει η συνδρομή λόγων και προϋποθέσεων για την υιοθέτηση της εξαιρετικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη της 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης Εργασιών του έργου του θέματος.

Κατά την γνώμη των μελών της Αρχής κ.κ. Ε. Καραμανλή και Ι. Κουλούρη, στην εξεταζόμενη περίπτωση οι εργασίες της 1ης ΣΣΕ, δεν είναι συμπληρωματικές εργασίες οφειλόμενες σε μη προβλέψιμες περιστάσεις κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 25 παρ.4 α του πδ. 60/2007. Συγκεκριμένα, και ανεξαρτήτως του ότι μέρος των υπό κρίση συμπληρωματικών εργασιών έχουν ενσωματωθεί στην αρχική σύμβαση, αυτές αποτελούν κατά την κοινή πείρα στοιχεία που μπορούσαν και επιβαλλόταν με την καταβολή της ενδεδειγμένης επιμέλειας να προβλεφθούν, ώστε να αποτελέσουν στοιχείο της μελέτης δημοπράτησης του κύριου έργου, ο δε αρχικός σχεδιασμός με βάση τον οποίο προσδιορίστηκε το τεχνικό αντικείμενο του έργου (οριστικές μελέτες ή προμελέτες) δεν υπήρξε πλήρης και ακριβής.

Αναλυτικότερα, οι γεωλογικές και γεωτεχνικές συνθήκες της περιοχής, αποτελούν στοιχεία που έπρεπε να έχουν μελετηθεί λεπτομερέστατα, δεδομένου ότι η κατασκευή των φραγμάτων περισσότερο από τα υπόλοιπα τεχνικά έργα, όπως επισημαίνεται στις οικείες προδιαγραφές (βλ. ΥΠΕΧΩΔΕ 6019/86 ΦΕΚ 29-Β), εξαρτάται από τις περιβαλλοντικές συνθήκες και την γεωλογία της περιοχής η δε σωστή κατασκευή, λειτουργία και διατήρηση των έργων που συνδέονται με ένα φράγμα είναι ουσιώδη καθότι πιθανή αστοχία μπορεί να προκαλέσει ανυπολόγιστες υλικές ζημιές και εκατοντάδες θυμάτων. Ο όγκος και η ποιότητα των προδιαγεγραμμένων από τη μελέτη υλικών κατασκευής του φράγματος και η γεωλογική ανομοιομορφία τους, όπως και ο εντοπισμός της ακριβούς στάθμης και γεωμετρίας του σταθερού υποβάθρου θεμελίωσης του φράγματος αποτελούν κρίσιμα στοιχεία, που έλαβε υπόψη της νεώτερη

τροποποιητική μελέτη του φράγματος κατά την εκτέλεση της σύμβασης (επανασχεδιασμός κλίσεων πρανών και διαζώνησης φράγματος, εργασιών διάστρωσης και συμπύκνωσης, κατασκευής φίλτρων και στραγγιστηρίων, μεταφοράς υλικών), τα οποία μπορούσαν και θα έπρεπε να είχαν μελετηθεί κατάλληλα και προβλεφθεί από την Αναθέτουσα Αρχή κατά τη δημοπράτηση του έργου, προκειμένου να εξασφαλιστεί η κατασκευασιμότητα του.

Εντούτοις, η επικαιροποίηση (κατά το 2006) της μελέτης του έργου, που αρχικά συντάχθηκε το 1987, πριν την δημοπράτηση του, δεν στάθηκε ικανή να προσεγγίσει τα ανωτέρω, όπως προκύπτει από την ειδική αναφορά στην Τεχνική Έκθεση Επικαιροποίησης της Οριστικής μελέτης του Φράγματος (παρ.3.3.). Επιπρόσθετα, στην προμέτρηση της Οριστικής Μελέτης του 1987 (Τεύχος 9 Προμέτρηση) είχαν προμετρηθεί συνολικά ο όγκος του φράγματος σε 940.000 μ³ καθώς και υλικά και θέσεις δανειοθαλάμων συνολικού όγκου 993.000 μ³ (σχέδιο 3.9), ενώ στα Τεύχη Δημοπράτησης οι σχετικές ανάγκες (μετά την επικαιροποίηση της μελέτης) ανέρχονταν σε 1.282.085 μ³, δίχως πρόνοια σχετικά με την προέλευση των πρόσθετων αναγκαίων όγκων χωματισμών.

Τέλος, από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει αντικειμενικά απρόβλεπτη μεταβολή των δεδομένων, η οποία ανάγεται σε χρόνο μεταγενέστερο της κατάρτισης της αρχικής σύμβασης, ώστε να μπορεί να θεμελιωθεί το στοιχείο του απροβλέπτου.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει, κατά τη γνώμη των ανωτέρω μελών, ότι δεν απεδείχθη η συνδρομή της δεύτερης προϋπόθεσης εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 25 παρ. 4α του π.δ/τος 60/2007 (απροβλέπτου) και παρέλκει η εξέταση των λοιπών προϋποθέσεων.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ κατά πλειοψηφία αποφασίζει:

Την αποδοχή του αιτήματος της Διεύθυνσης Τεχνικών Μελετών και Κατασκευών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, **και την παροχή σύμφωνης γνώμης**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. 2. περ.γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση προκειμένου να συναφθεί η 1η Συμπληρωματική Σύμβαση Εργασιών, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 2.276.422,77€ (χωρίς Φ.Π.Α. 23%) στο ήδη εκτελούμενο έργο με τίτλο “Φράγμα Πλακιώτισσας Μεσσαράς Ηρακλείου Κρήτης”, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 24 Σεπτεμβρίου 2014

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΕΤΣΑΡΙΔΗΣ

